

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

МІЖНАРОДНІ СТРАТЕГІЇ **ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ:**

КУРСОВА РОБОТА

Навчальний посібник

За загальною редакцією доктора економічних наук, професора О.О. Охріменко

Рекомендовано Методичною радою КПІ ім. Ігоря Сікорського
як навчальний посібник для здобувачів ступеня магістра
За освітньою програмою «Управління у сфері
оборонно-промислового комплексу»
Спеціальності 073 «Менеджмент»
Електронне мережне навчальне видання

Київ
КПІ ім. Ігоря Сікорського
2022

Рецензент *Дергачова, В.В.*, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту підприємства, КПІ ім. Ігоря Сікорського

Відповідальний редактор *Войтко, С.В.*, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародної економіки, КПІ ім. Ігоря Сікорського

*Гриф надано Методичною радою КПІ ім. Ігоря Сікорського
(протокол № 3 від 01.12.2022 р.)
за поданням Вченої ради факультету (протокол № 4 від 28.11.2022 р.)*

Електронне мережне навчальне видання
Охріменко Оксана Онуфріївна, докт. екон. наук, професор

МІЖНАРОДНІ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ:

КУРСОВА РОБОТА

*Міжнародні стратегії економічного розвитку: Курсова робота [Електронний ресурс]:
навч. посіб. для студ. спеціальності 073 «Менеджмент» / О. О. Охріменко (укладач);
КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 49 с.*

У навчальному посібнику викладено методичні рекомендації до підготовки курсової роботи з дисципліни «Міжнародні стратегії економічного розвитку». Посібник містить інформацію стосовно складу, обсягу та структури курсової роботи. Наведено основні етапи виконання роботи, вимоги до написання окремих підрозділів, оформлення та захисту, критерії оцінювання. Запропоновано перелік тем курсової роботи. Призначений для студентів магістерської підготовки спеціальності 073 «Менеджмент». Буде також корисним для студентів економічних спеціальностей.

Видання присвячено 85-річчю заснування кафедри, 30-річчю факультету менеджменту та маркетингу та 20-річчю спеціальності «Міжнародна економіка»

© Охріменко О.О.
© КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022

ЗМІСТ

1. ВСТУП.....	4
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	6
3. СКЛАД, ОБСЯГ І СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	7
4. ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ОКРЕМИХ РОЗДІЛІВ.....	11
5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	26
6. ЗАХИСТ ТА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	32
7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	37
8. ДОДАТКИ.....	41

1.ВСТУП

Навчальна дисципліна «Міжнародні стратегії економічного розвитку» належить до циклу загальної підготовки освітньо-професійної програми: «Управління у сфері оборонно-промислового комплексу» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент».

«Міжнародні стратегії економічного розвитку» займає важливе місце в структурно-логічній схемі освітньої програми. Стратегія економічного розвитку є невід’ємною складовою системи політичного, економічного й соціального регулювання країни. Обґрунтовані стратегічні цілі, достатнє ресурсне забезпечення їх реалізації сприяють ефективному розвитку держав, сприяючи у вирішенні важливих економічних і соціальних проблем.

Кожна національна економіка розвивається в умовах глобалізації та інтеграції, що стимулює створення наднаціональних рівнів та механізмів регулювання, яким підпорядковується певна частина національних інтересів країни. У цьому контексті національні стратегії часто корелюються зі стратегіями регіональних союзів та міжнародних організацій: міжнародна торгівля, валютно-кредитні операції, трансфер знань та технологій тощо.

Передують даній дисципліні «Глобальна економіка», «Геополітика та сталий розвиток». Дисципліна виконує наріжну роль для формування розуміння про глобальні вектори економічного розвитку як на рівні окремих національних економік, так і на рівні регіональних економічних об’єднань.

Курсова робота завершує вивчення курсу «Міжнародні стратегії економічного розвитку» та являє собою самостійне дослідження, що узагальнює теоретичні знання, отримані у процесі вивчення дисципліни, сприяє закріпленню, поглибленню, узагальненню, використанню знань, набутих студентом на лекціях і семінарських заняттях, у процесі самостійної

роботи з вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні стратегії економічного розвитку».

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в КПІ ім. Ігоря Сікорського від 2020 року, *курсова робота, як окремий освітній компонент, передбачає проведення дослідження з фіксацією його результатів в окремому документі або розробку сукупності документів (розрахунково-пояснювальної або пояснювальної записки, за необхідності – графічного, ілюстративного матеріалу), та є творчим або репродуктивним рішенням конкретної задачі щодо об'єктів діяльності фахівця (...економічних, соціальних... проблем тощо), виконаним студентом самостійно під керівництвом науково-педагогічного працівника згідно із завданням, на основі набутих з даної та суміжних навчальних дисциплін знань та умінь.*

Тема курсової роботи відповідає завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язана з розвитком практичних навиків майбутніх фахівців у галузі управління.

Захист курсової роботи проводиться прилюдно перед комісією у складі двох науково-педагогічних працівників, в тому числі і керівника курсової роботи. Результати захисту курсової роботи оцінюються за університетською шкалою відповідно до рейтингової системи оцінювання.

Студент, який без поважної причини не подав курсову роботу у зазначений термін або не захистив її, вважається таким, що має академічну заборгованість. При отриманні незадовільної оцінки студент за рішенням комісії виконує роботу за новою темою або перероблює попередню роботу.

Підсумки курсового проектування обговорюються на засіданнях кафедр. Курсові роботи зберігаються на кафедрі протягом одного року, потім списуються та утилізуються в установленому порядку.

Перелік основних посібників, які можуть бути використаними для виконання курсової роботи наведено у *списку рекомендованих літературних джерел*.

У контексті проведення наукових розвідок, студент самостійно розширює базу проведення дослідження, знайомлячись з профільними публікаціями з обраної теми дослідження.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Мета курсової роботи полягає в систематизації, закріпленні та розширенні теоретичних знань, ознайомленні з методами, що напрацьовані іншими дослідниками в певній галузі, а також у науковому обґрунтуванні результатів власних досліджень.

Завдання курсової роботи – проведення дослідження на підставі використання наукової літератури, законодавчих актів, статистичних матеріалів, аналізу сучасних тенденцій та процесів у сфері міжнародних стратегій відповідно до вибраної теми, виявлення актуальних проблем та внесення пропозицій щодо їх розв’язання.

Процес виконання курсової роботи спрямований на досягнення таких цілей:

- продемонструвати знання і правильне розуміння закономірностей щодо провідних стратегій розвитку економічних процесів та явищ на рівні національних економік;
- апробувати уміння працювати з інформаційними джерелами, користуватись законодавчим та інструктивним матеріалом, викладати свою точку зору на проблемні питання та формулювати обґрунтовані висновки щодо оцінювання результативності національних стратегій економічного розвитку;

- здійснювати наукові розвідки, узагальнювати різні методичні підходи та концепції, чітко аргументувати власну точку зору з досліджуваної проблеми;
- розробляти пропозиції щодо вирішення існуючих проблем з урахуванням зарубіжного досвіду та обґрунтування можливостей його застосування в умовах національної економіки;
- використовувати здобуті теоретичні знання у процесі аналізу та узагальнення цифрового матеріалу, застосовувати сучасну методику дослідження з використанням таблиць, графіків, схем, діаграм та інших графічних рисунків.

Виходячи з цього, студент в процесі виконання курсової роботи повинен вирішити такі завдання:

- обґрунтувати актуальність обраної теми, її цінність і значення для сфер управління організацією;
- вивчити теоретичні підходи, статистичні матеріали, наукову літературу з проблематики в рамках теми;
- зібрати необхідний матеріал для проведення конкретного аналізу;
- провести аналіз зібраних даних, використовуючи відповідні методи обробки та аналізу інформації;
- зробити висновки і розробити рекомендації щодо вирішення виявленої проблеми, виходячи з ситуаційних особливостей;
- оформити курсову роботу відповідно до вимог, що висуваються до подібних матеріалів.

3. СКЛАД, ОБСЯГ І СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

У курсовій роботі студент повинен глибоко і всебічно розкрити зміст вибраної теми, показати розуміння формування міжнародної стратегії економічного розвитку в сучасних умовах для конкретної країни чи

інтеграційного угруповання. Особливу увагу слід приділити дискусійним питанням теорії та практики дієвих стратегій розвитку, враховуючи потенційні зміни як у факторному забезпеченні, так і у змісті самих цілей. Якщо в економічній літературі відсутня єдина точка зору з питань, що досліджуються, слід навести думки кількох авторів, дати їх критичну оцінку та висловити свої міркування з даних питань. Це допоможе більш глибокому засвоєнню матеріалу.

Тема курсової роботи відповідає завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язана з розвитком практичних навиків майбутніх фахівців у галузі управління. Темі курсових робіт запропоновані та затверджені кафедрою. Студенти самостійно обирають тему курсової роботи, але в рамках запропонованих (Додаток В). Студент може запропонувати власну тему з обґрунтуванням щодо її доцільності та відповідності програмі вивчення дисципліни.

План курсової роботи відображає її складові частини, назви яких пов'язані з предметом та об'єктом дослідження та дають уявлення про структуру роботи.

Курсова робота має таку структуру:

Титульний аркуш

Зміст

Вступ (постановка мети і завдань курсової роботи - 1-2 сторінки).

Розділ 1. (теоретичний, дослідницький - 10-12 сторінок).

Розділ 2. (описово-практичний, аналіз об'єкта - 10-12 сторінок).

Розділ 3. (аналітичний, аналіз проблеми і рекомендації по її рішення - 8-10 сторінок).

Висновки (1 -2 сторінки)

Список використаних джерел (20-25 джерел)

Додатки

У переважній більшості тем основна частина повинна містити три розділи:

1.Теоретичні аспекти проблеми дослідження (відповідно до обраної теми).

2.Аналіз предмета дослідження та узагальнення результатів (виявлення недоліків або існуючих проблем відповідно до обраної теми роботи).

3.Основні шляхи вирішення досліджуваної проблеми (пропозиції автора курсової роботи щодо розробки та обґрунтування шляхів удосконалення стратегій міжнародної економічної політики та усунення виявлених недоліків щодо об'єкта дослідження тощо).

Назви розділів повинні бути узгоджені з темою курсової роботи.

Вступ містить актуальність, мету, завдання курсової роботи, її об'єкт, предмет, базу дослідження та характеристику основних джерел отримання інформації (літературних, статистичних, офіційних, бібліографічних, наукових). Обсяг вступу не повинен перевищувати 2 сторінки тексту.

Основна частина (дослідницька) містить три основних структурних елемента:

1) Теоретична частина повинна розкривати сутність теми на основі порівняльної характеристики вітчизняних, зарубіжних наукових та спеціальних джерел, а також вивчення законодавчої та нормативної бази.

2) В аналітичній частині дається характеристика об'єкта дослідження, приводяться посилання на документи, що регламентують напрями розвитку та стратегічні цілі відповідної національної економіки. Залежно від теми роботи доцільно, крім економічних, розглянути правові аспекти даної тематики: директиви, закони, що затверджують відповідні стратегії, вплив міжнародних організацій тощо. Для аналізу можуть використовуватись матеріали

періодичних видань, інформація міжнародних економічних організацій, органів державної влади, розміщена у мережі Інтернет.

3) У рекомендаційній частині на підставі розрахунків, необхідно спрогнозувати можливі варіанти удосконалення досліджуваної проблеми та подати власні пропозиції у висновках.

Висновки. Висновки повинні включати короткий опис результатів проведеного теоретичного та практичного дослідження. Висновки повинні бути чіткими і конкретними. Цей розділ - підсумок всієї курсової роботи, суть якого повинна бути зрозумілою і без читання тексту всієї роботи. У висновках підбивають підсумки з усіх висвітлених питань, визначаються шляхи і напрями вирішення проблемних аспектів теми. Рекомендації можуть бути розроблені студентом як самостійно на підставі практичного досвіду, так і через узагальнення пропозицій, що містяться у літературних джерелах. Висновки подаються у вигляді окремих лаконічних положень і методичних рекомендацій без зайвої аргументації (система аргументів має бути використана та повністю задіяна при викладі змісту в основній аналітично-дослідницькій і описовій частині роботи, тобто у розділах, що передують висновкам). Дуже важливо, щоб висновки відповідали поставленим завданням дослідження. У висновках необхідно зазначати не лише те позитивне, що вдалося виявити в результаті вивчення теми, а й недоліки та проблеми практичного характеру, конкретні рекомендації щодо їх усунення. Висновками не може бути стислий виклад чи переповідання змісту попередніх розділів.

Всі частини курсової роботи як комплексного дослідження проблеми повинні бути логічно пов'язані між собою і містити пояснення переходу від одного розглянутого питання до іншого, від одного розділу - до іншого.

Процес збору цифрового матеріалу дуже складний і трудомісткий, що потребує певного досвіду. З метою економії часу, забезпечення

своєчасності і високої якості виконання курсової роботи необхідно скласти програму його збору. Допомогу у розробці цієї програми і у визначенні об'єкта дослідження студенти одержують у наукових керівників курсових робіт. Джерелами для одержання цифрового матеріалу можуть бути: статистичні збірники, опубліковані роботи, звіти на рівні урядів країн, прийняті програми економічного та соціального розвитку, національні стратегії розвитку. Статистичний матеріал повинен бути опрацьований з використанням наукових методів і поданий у вигляді таблиць, схем, діаграм, графіків. На основі їх наступного аналізу в курсовій роботі повинні бути показані основні закономірності і тенденції, зроблені науково обґрунтовані висновки, визначені результати імплементації конкретної стратегії та рекомендації щодо її удосконалення.

4. ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ОКРЕМИХ РОЗДІЛІВ

Результат виконання студентом курсової роботи має тісну залежність від ефективної організації самостійної, планування розподілу часу на виконання необхідних видів робіт з врахуванням їх трудомісткості та взаємозв'язку.

Порядок виконання курсової роботи передбачає наступні етапи:

- 1) вибір напрямку, об'єкта та предмета наукового дослідження, теми курсової роботи;
- 2) пошук і вивчення необхідної літератури та практичного матеріалу;
- 3) складання плану згідно теми курсової роботи;
- 4) проведення дослідження;
- 5) написання висновків;
- 6) оформлення курсової роботи;
- 7) захист курсової роботи.

Обов'язковим є дотримання студентами орієнтовного графіка виконання курсової роботи, наведеного в таблиці 1, оскільки це забезпечує можливість своєчасного виявлення та усунення недоліків і помилок щодо її змісту та оформлення.

Таблиця 1.

Орієнтовний графік виконання курсової роботи

Вид робіт	Термін виконання (тиждень в семестрі)
Вибір бази наряду дослідження курсової роботи та затвердження теми	2
Огляд літератури за темою роботи (складання попереднього варіанта бібліографічного списку до курсової роботи (не менше 25 найменувань)), складання та затвердження плану	3
Визначення мети та завдань курсової роботи, вибір об'єкта і предмета дослідження, пошук необхідної фінансової звітності, підготовка попереднього варіанта вступу	5
Аналіз і обробка матеріалів реального підприємства, написання і оформлення 1 розділу курсової роботи	7
Аналіз та обробка матеріалу по калькулюванню собівартості продукції, написання і оформлення розділу 2 курсової роботи	10
Аналіз і обробка матеріалу по складанню звіту про фінансові результати підприємства, написання і оформлення 3 розділу курсової роботи	12
Написання та оформлення висновків, підготовка завершеного варіанта курсової роботи, подання роботи на рецензування	14
Захист курсової роботи	15

Структура, та зміст розділів визначаються метою і завданнями, конкретними потребами розробки тих чи інших питань обраної теми. За обсягом розділи рекомендується робити приблизно рівними. Після кожного розділу повинні бути сформульовані чіткі висновки. Курсова робота за стилем написання має бути науково-дослідницькою. Студент повинен широко застосовувати термінологію, що притаманна менеджменту та іншим економічним наукам.

Студент має чітко визначити мету курсової роботи, окреслити коло завдань, які мають бути розв'язані для її досягнення, підібрати відповідну наукову літературу та нормативно-інструктивні матеріали з обраної тематики, фактологічний і статистичний інформаційний матеріал.

Вибір напрямку, об'єкту та предмету наукового дослідження, теми курсової роботи

На першому етапі студент вибирає напрям, об'єкт та предмет дослідження. *Об'єкт дослідження* – це явище чи процес, що породжує проблемну ситуацію чи обрану тему наукового дослідження. *Предмет дослідження* – знаходиться в межах об'єкта.

Вибір теми здійснюється відповідно до представленого в даних вказівках переліку. Це не виключає (за погодженням з викладачем) розгляду теми, що виходить за рамки примірного переліку.

Вибір організації здійснює сам студент, керуючись своїми інтересами, досвідом, знаннями, можливостями отримання необхідної інформації.

Пошук і вивчення необхідної літератури та практичного матеріалу
Підбирати літературу по курсовому проекту слід самостійно. Самостійна робота при підборі літератури передбачає систематичні консультації з керівником. З ним повинен бути узгоджений список підбраної

літератури, а також з ним слід проконсультуватися про те, які нові зміни і доповнення необхідно врахувати при опрацюванні підібраної літератури.

Огляд літератури охоплює директиви, законодавчі та нормативні акти, статистичні збірники, монографії, наукові статті, що пов'язані з обраною тематикою дослідження.

Для самостійного пошуку літературних джерел студент використовує бібліографічні каталоги (алфавітний і систематичний), бібліографічні довідники, реферативні журнали, а також автоматизовані інформаційно-пошукові системи, бази та банки даних, на основі чого формує список літератури за темою дослідження.

При вивченні літератури не слід прагнути тільки до запозичення матеріалу. Паралельно слід осмислювати знайдену інформацію. Цей процес повинен відбуватися протягом всієї роботи над темою, тоді власні думки, що виникають у ході опрацювання зібраного матеріалу, стають основою курсової роботи та висновків.

При викладенні матеріалу з обраної теми використовується не вся інформація, а тільки та її частка, яка безпосередньо стосується теми курсової роботи, є найбільш цінною та корисною для розв'язання поставлених завдань дослідження.

При вивченні літературних джерел рекомендується вести робочі записи у вигляді тез, конспектів, що полегшує систематизацію й узагальнення матеріалів відповідно до плану курсової роботи.

На основі вивчення спеціальної літератури, нормативних документів студент складає розгорнутий план курсової роботи (можливо, у кількох варіантах), який погоджує з викладачем-керівником курсової роботи.

Складання плану роботи – етап виконання курсової роботи, що висвітлює головні питання теми в чіткій логічній послідовності. План виступає основою проведеного дослідження, вказує напрям досягнення мети.

В результаті вивчення підбраного матеріалу і систематизації літературних джерел студент здійснює аналіз проведеного дослідження та пропонує шляхи вирішення поставленої проблеми.

Складання плану є одним із найважливіших етапів підготовки курсової роботи, оскільки на його основі формується загальне уявлення про якість виконання роботи, реалізовані напрями дослідження обраної теми, логічний зв'язок між її окремими складовими частинами, проблемну постановку окремих питань. Логічно викладений та структурований план курсової роботи полегшує процес роботи та сприяє якомога повному викладенню та розумінню досліджуваної проблеми. Від плану залежить кінцевий результат виконаної роботи – рівень досягнення поставленої мети.

План складається з переліку ключових питань, пов'язаних внутрішньою логікою дослідження за темою. Формулювання назв розділів і підрозділів повинно відповідати таким вимогам: конкретність, стислість, відсутність двозначності. При складанні плану базові питання необхідно розмістити в такій послідовності, що є найбільш логічною і прийнятною для даного дослідження схемою викладення матеріалу.

План курсової роботи студент складає самостійно і погоджує його з керівником. У подальшому він може потребувати уточнення, залишаючи основне завдання роботи незмінним.

Позитивно зарекомендувала себе практика, коли студент перш ніж прийняти до роботи остаточний план, складає план-проспект, в якому, крім назв розділів роботи, тезисно викладено їх зміст. Це дозволяє більш точно зрозуміти логіку викладу матеріалу на стадії розробки основної частини

курсової роботи, оптимізувати кількісний склад розділів і підрозділів курсової роботи, уникнути дублювання інформації в різних частинах роботи.

У процесі складання плану, а також у подальшій співпраці керівник надає студенту наукову і методичну допомогу, вносить певні корективи до плану, надає рекомендації про доцільність висвітлення того чи іншого питання в контексті обраної теми.

План курсової роботи має відповідати кільком універсальним вимогам:

- назви кожного розділу однакові за важливістю, а самі розділи – приблизно однакові за обсягом;
- план має охоплювати весь матеріал, що відноситься до теми, але не містити нічого зайвого;
- назви та зміст окремих розділів не повинні дублювати один одного;
- жоден із пунктів плану не може повторювати назви роботи.

Методи наукових досліджень

З метою з'ясування тенденцій розвитку, законів і принципів менеджменту застосовують різноманітні методи дослідження.

1. *Діалектичний метод*. Вивчає явища в розвитку, а саме – взаємозумовлений і суперечливий розвиток явищ дійсності.
2. *Конкретно-історичний метод*. Передбачає вивчення досліджуваного явища в розвитку з урахуванням причин, умов і чинників, які зумовили зміни.
3. *Системний метод*. Постає як сукупність методологічних засобів, процедур, прийомів, спрямованих на дослідження складних об'єктів з урахуванням усіх наявних взаємозв'язків.
4. *Аналітичний метод*. Полягає в розчленуванні цілого на частини і розглядання їх як цілого. Використовують стосовно складних явищ та об'єктів.

5. *Балансовий метод*. Використовують для вимірювання впливу чинників на узагальнюючий показник.
6. *Методи моделювання* (вербального, фізичного, аналогового, математичного). Застосовують їх за умови, коли неможливо через складність взаємозв'язків дослідити розвиток об'єкта під впливом різноманітних чинників.
7. *Експертні методи*. Їх використовують за умови, коли неможливо кількісно визначити певні параметри.
8. *Економіко-математичні методи*. До них відносять методи вивчення випадкових або ймовірнісних явищ. Завдяки їм виявляють закономірності серед випадковостей.
9. *Соціологічні методи* (анкетування, інтерв'ювання, тестування). Ґрунтуються на соціологічних опитуваннях вибірки цільових респондентів. Порівняння – це процес зіставлення предметів або явищ дійсності з метою встановлення схожості чи відмінності між ними, а також знаходження загального, що може бути властивим двом чи кільком об'єктам дослідження. [17,с.7]

Метод порівняння, який може бути використаний при дослідженні національних стратегій, буде результативним, якщо при його застосуванні виконуються такі вимоги:

- порівнюватись можуть тільки такі явища, між якими може існувати певна об'єктивна спільність;
- порівняння повинно здійснюватися за найбільш важливими, суттєвими (у плані конкретного завдання) ознаками.

За допомогою порівняння інформацію про об'єкт можна одержати двома шляхами:

- здійснення безпосереднього порівняння (первинна інформація);

- опрацювання первинних даних (вторинна або похідна інформація).

Вступ доцільно писати після того, як написана основна частина курсової роботи. У вступі розкриваються ступінь актуальності обраної проблеми в сучасному економічному житті, її значущість, стан економічних досліджень у цій галузі, визначаються об'єкт та предмет дослідження, мета і завдання роботи. При з'ясуванні об'єкта, предмета і мети дослідження необхідно зважати на те, що між ними і темою курсової роботи є системні логічні зв'язки. *Об'ктом дослідження* є сукупність відношень різних аспектів теорії і практики науки, яка слугує джерелом необхідної для дослідника інформації. *Предмет дослідження* – це суттєві зв'язки та відношення, які підлягають безпосередньому вивченню в даній роботі, є головними, визначальними для конкретного дослідження. Таким чином, предмет дослідження є вужчим, ніж об'єкт. Треба знати, що об'єкт дослідження – це частина об'єктивної реальності, яка на даному етапі стає предметом практичної і теоретичної діяльності людини як соціальної істоти (суб'єкта).

Мета дослідження пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також з його кінцевим результатом і шляхом його досягнення. Кінцевий результат дослідження передбачає вирішення студентами проблемної ситуації, яка відображає суперечність між типовим станом об'єкта дослідження в реальній практиці і вимогами суспільства до його більш ефективного функціонування.

Основна частина

Розділ 1. Має містити аналітичний огляд літератури з обраної теми, погляди на обрану проблему, її теоретичні основи та методичне обґрунтування. Доцільно вивчити та викласти базові поняття та категорії, провідні теорії, концепції, показати приклади моделей, які лягли в основу аналізу, охарактеризувати внесок вітчизняних та іноземних учених-економістів у

встановленні міжнародних стратегій економічного розвитку, керування процесами міжнародної взаємодії та зовнішньоекономічних відносин. Для цього доцільно використовувати наукові публікації як то статті, монографії, дисертаційні дослідження. Використання навчальних посібників та підручників не допускається. Залежно від теми роботи доцільно, крім економічних, розглянути правові аспекти даної тематики: положення міжнародного права, законодавчо-нормативну базу керування ними в Україні, у межах міжнародних організацій, та визначити їх відповідність проблемам розвитку тієї сфери міжнародних стратегій економічного розвитку, яку розглядає тема курсової роботи.

Розділ 2. В аналітичному розділі курсової роботи проводять детальний аналіз зібраних фактів, статистичних даних, інформаційно- довідкових матеріалів за темою курсової роботи; описують сучасний стан явища та узагальнюють фактичний матеріал; виявляють тенденції та напрямки розвитку; виділяють проблеми, що виникають. Доцільно самостійно розрахувати та проаналізувати відповідні показники обсягів, динаміки, структури, результатів, за допомогою засобів обчислювальної техніки. Результати розрахунків доцільно подати у вигляді таблиць та рисунків. Числовий матеріал варто наводити по ходу викладу окремих питань теми, погоджуючи його з відповідними теоретичними положеннями. Таблиці, що приводяться наприкінці роботи без висновків і не пов'язані з темою, не можуть розцінюватися як ілюстративний матеріал. Даний розділ повинен базуватися на аналізі статистичних матеріалів конкретної країни.

Розділ 3. У даному розділі розкривають власний внесок у дослідження обраної проблеми. Пропонують та обґрунтовують можливі шляхи та заходи визначених у попередніх розділах проблем, розробляють пропозиції щодо вдосконалення міжнародних стратегій. Студент може запропонувати власну

класифікацію, методику розрахунку деяких показників, уточнення понять, виділити етапи розвитку будь-якого процесу та визначити їх зміст і т. ін.

При написанні курсової роботи необхідно звертати увагу на використання запозичень джерел. Звернення до праць інших авторів є абсолютно універсальною практикою. Таким чином можна продемонструвати, що ми поділяємо думку відомих та авторитетних дослідників. Можна використати працю відомого автора як приклад – такий підхід є особливо продуктивним, коли порівнюємо дві і більше позиції. Звернення до думок, фактів, сюжетів, викладених у працях попередників, дозволяє помістити курсову роботу у контекст певної наукової дискусії, пов'язати її із ширшими темами і сюжетами. Нарешті, таким чином можна покритикувати тих авторів, з поглядами яких не погоджуємося. Використовувати праці інших авторів можна шляхом *цитування, перефразовування, або узагальнення*.

При цитуванні слід дотримуватись таких правил:

1. Цитата повинна бути дослівною.
2. Цитата не повинна бути надто довгою.
3. Цитата повинна подаватися у лапках і супроводжуватися посиланням на джерело у примітці.
4. Вилучення певних фрагментів, яке дозволяє уникнути довгого цитування, позначається три крапкою...
5. Пояснення, які розривають текст цитати, подаються у квадратних дужках – [].
6. Цитати, які є незавершеним реченням, граматично узгоджуються із авторським текстом.
7. При непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути точним у

викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання результатів його досліджень і давати відповідні посилання на джерело.

Перефразовування, переказування, як правило, становить матеріал для більшої частини тексту курсової роботи. Це означає, що вже на етапі нотаток студент починає писати текст своєї праці. У цьому випадку він намагається передати думку автора якнайближче до оригіналу, але використовуючи власну лексику. Зайве нагадувати, вдаючись до цього способу, ми також повинні визнати авторство ідеї за допомогою примітки. Кроки, які дозволяють адекватно передати думки чужого тексту і при цьому уникнути плагіату є наступними:

- Виділити основні ідеї
- Змінити структуру речень
- Використовувати синоніми або слова з подібним значенням, змінювати форми слів.

Узагальнення дозволяє одним реченням передати зміст цілого розділу або цілої авторської праці. Перефразовуючи, узагальнюючи чи цитуючи праці інших авторів, ми передусім маємо на меті висловити власну позицію. Найголовніше, що при цьому слід пам'ятати – наша праця повинна бути передусім нашою працею, написаною нашими словами. Таким чином, використовуємо чужі тексти для того, щоб підтвердити власну думку, проілюструвати нашу позицію, протиставити її думці авторитетів чи продемонструвати слабкість аргументації опонентів. Слід постійно стежити за тим, щоб наша думка не змішувалась у тексті із цитованою. Дослівне запозичення чужого тексту, яке не супроводжується посиланням на джерело, називається плагіатом і суворо карається у науковому середовищі. Робота,

автор якої допустився плагіату, знімається з розгляду незалежно від стадії підготовки без права її повторного захисту.

Відповідно до Кодексу честі КПП ім. Ігоря Сікорського неприйнятними у навчальній та науково-дослідницькій діяльності для здобувачів та працівників є:

- Академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- Самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- Фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- Фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень [6]

Написання висновків

Висновки курсової роботи повинні випливати з проведеного дослідження і мати зв'язок з його результатами теоретичного дослідження та практичного його втілення необхідно провести загальний аналіз отриманих результатів (окремо для теоретичної та практичної частини) і подати його у вигляді висновків. У висновках дається короткий огляд тих заключних положень, до яких дійшов автор, досліджуючи тему індивідуальної роботи. Висновки повинні мають бути обґрунтовані (підтверджені дослідженнями або посиланнями) відповідати поставленим завданням і не повторювати висновки, що були зроблені в окремих розділах роботи. Рекомендації можуть бути розроблені студентом як самостійно на підставі практичного досвіду, так і через узагальнення пропозицій, що містяться у літературних джерелах.

Висновки подаються у вигляді окремих лаконічних положень і методичних рекомендацій без зайвої аргументації (система аргументів має бути використана та повністю задіяна при викладі змісту в основній аналітично-дослідницькій і описовій частині роботи, тобто у розділах, що передують висновкам). Дуже важливо, щоб висновки відповідали поставленим завданням дослідження. У висновках необхідно зазначати не лише те позитивне, що вдалося виявити в результаті вивчення теми, а й недоліки та проблеми практичного характеру, конкретні рекомендації щодо їх усунення. Висновками не може бути стислий виклад чи переповідання змісту попередніх розділів. Рекомендований обсяг висновків – 2–3 сторінки.

Загальними вимогами до тексту курсової роботи є:

- чіткість та логічна послідовність викладення матеріалу;
- переконливість аргументації;
- стислість та точність формулювань, що виключають можливість неоднозначного тлумачення;
- конкретність у викладенні результатів роботи.

Тема має бути без пропуску логічних ланок, тому, починаючи працювати над розділом, треба відмітити його головну ідею, а також тези кожного підрозділу. Тези необхідно підтверджувати фактами, думками різних авторів, аналізом конкретного практичного досвіду. Треба уникати безсистемного викладення фактів без достатнього їх осмислення та узагальнення. Всі частини курсової роботи необхідно органічно пов'язати між собою.

Мова і стиль курсової роботи

Курсова робота (проект) повинна бути написана науковим стилем. Науковий стиль - функціональний стиль мовлення, літературної мови, якому властивий ряд особливостей: попереднє обдумування висловлювання,

монологічний характер, строгий відбір мовних засобів, тяжіння до нормованої мови.

Стиль наукових робіт визначається їхнім змістом і цілями наукового повідомлення: по можливості точно і повно пояснити факти, показати причинно-наслідкові зв'язки між явищами, виявити закономірності історичного розвитку і так далі.

Науковий стиль має ряд спільних рис, що виявляються незалежно від характеру певних наук (природничих, точних, гуманітарних) і відмінностей між жанрами висловлювання (монографія, наукова стаття, доповідь, підручник і т.д.), що дає можливість говорити про специфіку стилю в цілому.

Науковий стиль характеризується логічною послідовністю викладу, упорядкованою системою зв'язків між частинами висловлювання, прагненням авторів до точності, стислості, однозначності при збереженні насиченості змісту. Логічність - це наявність смислових зв'язків між послідовними одиницями (блоками) тексту.

Послідовністю володіє тільки такий текст, в якому висновки впливають із змісту, вони несуперечливі, текст розбитий на окремі смислові відрізки, що відображають рух думки від часткового до загального або від загального до конкретного.

Ясність, як якість наукової мови, передбачає зрозумілість, доступність. За ступенем доступності наукові, науково-навчальні та науково-популярні тексти розрізняються за матеріалом і за способом його мовного оформлення.

Точність наукової мови передбачає однозначність розуміння, відсутність розбіжності між означуваним і його визначенням. Тому в наукових текстах, як правило, відсутні образні, експресивні засоби; слова використовуються переважно в прямому значенні, частотність термінів також сприяє однозначності тексту.

Жорсткі вимоги точності, які пред'являються до наукового тексту, роблять обмеження на використання образних засобів мови: метафор, епітетів, художніх порівнянь, прислів'їв і т.п.

Емоційність, як і експресивність, в науковому стилі, який вимагає об'єктивного, "інтелектуального" викладу наукових даних, виражається інакше, ніж в інших стилях. Сприйняття наукового твору може викликати певні почуття у читача, але не як відповідну реакцію на емоційність автора, а як усвідомлення самого наукового факту. Хоча наукове відкриття впливає незалежно від способу його передачі, сам автор наукового твору не завжди відмовляється від емоційно-оцінного ставлення до викладати подій і фактам. Прагнення до обмеженого використання авторського «я» - це не данина етикету, а прояв абстрактно-узагальненої стильової риси наукової мови, що відбиває форму мислення.

Характерною рисою стилю наукових робіт є їх насиченість термінами (зокрема, інтернаціональними). Не слід, однак, переоцінювати ступінь цієї насиченості: в середньому термінологічна лексика зазвичай становить 15-25 відсотків загальної лексики, використаної в роботі.

Велику роль в стилі наукових робіт відіграє використання абстрактної лексики. Для зв'язку частин тексту використовуються спеціальні засоби (слова, словосполучення і пропозиції), що вказують на послідовність розвитку думок («спочатку», «потім», «потім», «перш за все», «попередньо» і ін.), На зв'язок попередньої і подальшої інформації («як вказувалося», «як уже говорилося», «як зазначалося», «розглянутий» і ін.), на причинно-наслідкові зв'язки («але», «тому», «завдяки цьому», «отже», «в зв'язку з тим, що», «внаслідок цього» і ін.), на перехід до нової теми («розглянемо тепер», «перейдемо до розгляду» і ін.), на близькість, тотожність предметів, обставин, ознак («він», «той же», «такий», «так», «тут», «тут» і ін.).

5.ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Робота повинна бути виконана на згідно з діючим стандартом оформлення текстових документів (ДСТУ 3008-95. Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення) на аркушах формату А4 (210x297 мм).

Шрифт основного тексту: Times New Roman розміром 14. Параметри сторінки: поля зверху та знизу – 2 см, справа – 1,5 см, зліва – 3 см; інтервал – 1,5, абзац – 1,5 см.

Всі сторінки (окрім титульного листа) повинні бути пронумеровані. Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок роботи, не проставляючи його номера (зразок оформлення див. дод. А).

Заголовки структурних частин курсової роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів – маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Кожну структурну частину курсової роботи починають з нової сторінки.

Такі структурні частини курсової роботи, як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера.

Розділи позначають арабськими цифрами (1, 2, 3, ...), а підрозділи — цифрою розділу і порядковим номером підрозділу через крапку (2.1; 2.2; 2.3;...).

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими

ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Рисунки, таблиці, формули. Графіки, схеми, і таблиці необхідно подавати в курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці.

Графіки та схеми позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу. Підпис назви рисунку починається з скороченого слова «рис.» та порядкового номера: Рис.1. Організаційна структура підприємства. Підпис рисунка розміщується внизу під рисунком.

Таблиці нумерують послідовно в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). Кожна таблиця повинна мати назву, котру розміщують над нею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. На рисунки та таблиці у тексті посилаються скороченням слів та нумеруються - табл.1, рис. 2.

Формули в роботі (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери пишуть біля правого берега аркуша в один рядок з відповідною формулою в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

У тексті не дозволяється скорочувати слова, за винятком загальноприйнятих. Необхідно давати розшифровку означень у формулах і вказувати їх одиниці виміру.

Нумерація. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знаку №. Усі сторінки нумеруються, крім титульного аркуша та змісту. Номер сторінок проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Заголовки. Розділи повинні мати заголовки, що чітко й коротко відображають їх зміст. Заголовки розділів слід друкувати з абзацним відступом з великої літери без крапки в кінці та без підкреслень. Якщо заголовок складається з двох речень, їх відокремлюють крапкою. Переліки. Перед кожною позицією переліку слід ставити дефіс або (за необхідності послатися у тексті на один із переліків) малу літеру, після якої ставлять дужку. Для подальшої деталізації переліку необхідно використовувати арабські цифри, після яких ставлять дужку. Приклад:

- 1) _____
- 2) _____
- а) _____
- б) _____

Таблиці застосовують для уточнення та зручності порівняння показників. Назва таблиці має точно і стисло відображати її зміст. Назву слід розміщувати над таблицею. У разі перенесення частини таблиці на інші сторінки назву ставлять тільки над першою частиною таблиці. Цифровий матеріал, як правило, оформляють у вигляді таблиці, як показано на рисунку.

Таблиця _____ (Номер)

Назва таблиці			
Шапка таблиці			
Заголовки рядків	1	2	3
Рядки			

Заголовки стовпців
Підзаголовки стовпців
Нумерація стовпців

Таблиці (за винятком таблиць у додатках) слід нумерувати арабськими цифрами наскрізним чином. Таблиці кожного додатка позначають окремою нумерацією арабськими цифрами з додаванням перед цифрою позначення додатка. Якщо у тексті роботи є тільки одна таблиця, то її позначають «Таблиця 1» або «Таблиця В.1», коли таблицю наведено в додатку В. На всі таблиці мають бути посилання в тексті, які складаються зі слова «табл. __. __» із зазначенням її номера.

Заголовки стовпців і рядків таблиці слід друкувати з великої літери, підзаголовки стовпців – з малої, якщо вони є продовженням заголовку, або з великої, якщо вони мають самостійне значення. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять, заголовки і підзаголовки стовпців друкують в однині. Розділяти заголовки і підзаголовки боковика і стовпців діагональними лініями не допускається. Заголовки стовпців, як правило, друкують паралельно рядкам таблиці.

За необхідності допускається перпендикулярне розміщення заголовків стовпців. Таблицю розміщують під текстом, з першим посиланням на неї або на наступній сторінці, а за необхідності – у додатку до роботи. Допускається розміщення таблиці вздовж довгого боку аркуша. Якщо рядки або стовпці таблиці виходять за формат сторінки, то таблицю ділять на частини, які розміщують одна під одною або поряд, при цьому в кожній частині таблиці повторюють її шапку й боковик. У разі поділу таблиці на частини допускається її шапку або боковик замінити відповідно номерами стовпців і рядків. При цьому нумерують арабськими цифрами стовпці і (або) рядки першої частини таблиці.

Слово «Таблиця» зазначають один раз над першою частиною таблиці, над іншими частинами друкують слова «Продовження табл. __. __» або «Закінчення табл. __. __» із зазначенням номера (позначення) таблиці.

Графічний матеріал (графіки, схеми, діаграми і т. ін.) розміщують для встановлення властивостей або характеристик об'єкта, а також для кращого розуміння тексту. На графічний матеріал мають бути посилання у тексті. Графічний матеріал треба розміщувати безпосередньо після тексту, в якому про нього згадується вперше, або на наступній сторінці, а за необхідності – у додатку. За наявності таблиць, що доповнюють графічний матеріал, таблиці слід розміщувати після графічного матеріалу. Графічний матеріал може мати тематичну назву, яку розміщують під ним. За необхідності під графічним матеріалом розміщують пояснювальні дані. Слово «рисунок» і назву подають після пояснювальних даних.

Графічний матеріал (за винятком графічного матеріалу додатків) слід нумерувати арабськими цифрами наскрізне. Якщо рисунок один, його позначають «Рис. 1». Дозволяється нумерація графічного матеріалу в межах розділу. Номер рисунка складається в цьому разі з номерів розділу та порядкового номера рисунка, відокремлених крапкою (Рис. 1.1). Графічний матеріал додатка позначають окремою нумерацією арабськими цифрами з 10 додаванням перед цифрою позначення додатка (Рис. В.3). Рисунок (діаграму, схему і т. ін.), як правило, слід виконувати на одній сторінці. Якщо рисунок не вміщується на одній сторінці, дозволяється переносити його на інші сторінки. При цьому тематичну назву розміщують на першій сторінці, пояснювальні дані – на кожній сторінці і під ним друкують «Рис. ..., аркуш...», якщо є кілька рисунків, і «Рис. 1, аркуш....», якщо він один.

Формули, за винятком формул, які є у додатках, мають нумеруватися наскрізною нумерацією арабськими цифрами, які друкують на рівні формули праворуч у круглих дужках. Одну формулу позначають (1). Посилання у тексті на порядкові номери формули дають у дужках. Приклад: ...у формулі (1). Формули у додатках нумерують окремо арабськими цифрами в межах кожного додатка з додаванням перед цифрою позначення додатка. Приклад:

...у формулі (В.1). Можлива нумерація формул у межах розділу. В цьому разі номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули, відокремлених крапкою. Приклад: (3.1), (3.3). Пояснення символів і числових коефіцієнтів, що входять до формули, якщо вони не пояснювалися в тексті, мають бути наведені безпосередньо під формулою. Пояснення кожного символу слід давати з нового рядка в тій послідовності, в якій символи наведено у формулі. Перший рядок пояснення має починатися словом «де». Формули, що подаються одна за одною і не розділені текстом, відокремлюють комою.

Список використаних джерел. Список використаної літератури подається в кінці курсової роботи за алфавітом. Такий список віддзеркалює самостійну творчу працю її автора і демонструє ступінь фундаментальності проведеного дослідження.

Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв і т. ін.

Усі джерела нумерують наскрізь арабськими цифрами. Джерело, на яке посилаються в тексті, позначають порядковим номером позиції у списку використаної літератури (наприклад - [5, с.22] - означає, що використано інформацію із джерела під номером 5 у списку використаної літератури, яка знаходиться на сторінці 22). Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць.

Додатки. У додатках вміщують допоміжний матеріал, який доповнює текст курсової роботи, але великий за обсягом, має особливі способи відтворення або якщо включення його до основної частини може змінити впорядковане й логічне уявлення про роботу. Додатки оформлюють як

продовження курсової роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у послідовності посилань у тексті. Кожен з них починають з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований вгорі малими літерами з першої великої симетрично до тексту сторінки. Праворуч над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» з великою літерою української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Й, О, Ч, Ї, що позначає його послідовність.

6.ЗАХИСТ ТА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Захист курсової роботи передбачений для перевірки знань студента та оцінки правильності її виконання. На захисті студент повинен вміти обґрунтовувати власні розрахунки та показувати глибоке розуміння виконаної курсової роботи.

Поточний контроль виконання студентом курсової роботи керівник здійснює в процесі консультацій, а підсумковий контроль – під час її захисту. Дата захисту встановлюється кафедрою за узгодженням з керівником. Курсову роботу студент повинен захистити до початку екзаменаційної сесії.

Оформлену курсову роботу здають для перевірки керівнику (викладачеві), після цього проводиться захист курсової роботи перед комісією.

Курсова робота здається на перевірку керівнику не пізніше, ніж за 2 тижні до встановленого дня захисту.

Під час захисту студент повинен стисло викласти результати розрахунків та висновки, відповісти на питання керівника.

Захист курсової роботи має на меті виявити глибину і самостійність знань студента з обраної теми. На захисті студент повинен добре орієнтуватися в представленій роботі, вміти пояснити джерела цифрових

даних, відповідати на питання як теоретичного, так і практичного характеру, пов'язані з темою роботи.

Підготовка студента до захисту курсової роботи включає в себе підготовку доповіді з урахуванням зроблених викладачем зауважень.

У доповіді слід зазначити, що зроблено студентом; чим він керувався при дослідженні теми, що є предметом вивчення, які методи використовувалися при вивченні даної проблеми, які основні висновки і рекомендації.

Доповідь повинна бути коротким, змістовним і точним, формулювання обґрунтованими і лаконічними, містити висновки і пропозиції.

Підсумкова модульно-рейтингова оцінка, отримана студентом за результатом захисту курсової роботи за традиційною національною шкалою, заноситься до екзаменаційної відомості та залікової книжки студента (табл. 6.1).

Оцінювання курсової роботи здійснюється у 2 етапи: оцінка якості виконання теоретичного матеріалу та написання практичної частини – 50 балів; оцінка захисту – 50 балів.

Перша (стартова) характеризує роботу студента з курсового проектування та її результат – якість пояснювальної записки та графічного матеріалу. Друга складова характеризує якість захисту студентом курсового проекту.

Презентація та захист курсової роботи

Кожний захист курсової роботи студента може бути представлений на практичному занятті у вигляді виступу- презентації.

Виступ-презентація є обов'язковим видом навчальної роботи студента, який готується у поза аудиторний час і має на меті розвинути навички представлення (презентації) своїх досліджень. Виступ-презентація

курсової роботи, якщо інше не обумовлюється додатково, може проходити за загальною схемою.

Загальні вимоги та схема проведення виступу- презентації:

1. Тривалість виступу – до 7 хвилин.
2. Певний час (3-5 хвилин) по закінченні презентації відводиться на запитання слухачів і відповіді на них виступаючого. Важливо, щоб цей процес не перетворився на довготривалі дебати.
3. Результати підсумовуються викладачем, оголошуються на занятті з відповідними коментарями, в яких зазначаються сильні та слабкі сторони кожної презентації.

Критерії оцінювання курсової роботи

Підсумкова оцінка курсової роботи повинна враховувати наступні показники її якості.

Зміст курсової роботи:

- актуальність обраної теми та спрямованість на розробку практичних рекомендацій;
- ступінь досягнення поставленої мети та вирішення завдань курсової роботи;
- адекватність використання методологічного та діагностичного апарату в процесі проведення економічного дослідження;
- багатоваріантний підхід до вирішення поставлених завдань;
- рівень обґрунтованості запропонованих заходів та рішень;
- логічність побудови, розвиненість мови та якість оформлення курсової роботи.

Захист курсової роботи:

- уміння стисло, чітко, логічно викласти основний зміст і висновки курсової роботи;
- здатність аргументовано захищати свої пропозиції та погляди; – рівень економічної та загальної підготовки студента.

Рейтингова оцінка з курсової роботи має дві складові. Перша (стартова) характеризує роботу студента з виконання розрахунково-аналітичної частини курсової роботи та її результат – якість пояснювальної записки. Друга складова характеризує якість захисту студентом курсової роботи. Розмір шкали першої складової дорівнює 40 балів, а другої складової – 60 балів.

Система рейтингових балів

1. Стартова складова (1 r):

- своєчасність виконання курсової роботи – 5-3 балів;
- економічне обґрунтування зроблених висновків та рекомендацій – 12-7 балів;
- правильність застосування методів аналізу і розрахунку – 10-6 балів;
- якість оформлення, виконання вимог нормативних документів – 6-4 балів;
- якість графічного матеріалу і дотримання вимог ДСТУ – 7-4 балів.

2. Складова захисту курсової роботи (2 r):

- ступінь володіння матеріалом – 10-6 балів;
- повнота аналізу міжнародних економічних процесів – 15-9 балів;
- ступінь обґрунтування зроблених висновків та рекомендацій – 20-12 балів;
- вміння захищати свою думку – 15-9 балів.

Сума балів двох складових переводиться до залікової оцінки згідно з таблицею:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Курсова робота до захисту не допускається, коли вона представлена на перевірку або на будь-який етап проходження з порушенням строків, встановлених регламентом; написана на тему, яка своєчасно не була затверджена; виконана не самостійно; структура не відповідає вимогам; відсутнє переконливе обґрунтування запропонованих заходів; не зброшурована, недбало оформлена.

Захист курсової роботи проводиться прилюдно перед комісією у складі двох науково-педагогічних працівників, в тому числі і керівника курсової роботи. Результати захисту курсової роботи оцінюються за університетською шкалою відповідно до рейтингової системи оцінювання.

Студент, який без поважної причини, не подав курсову роботу у зазначений термін або не захистив її, вважається таким, що має академічну заборгованість. При отриманні незадовільної оцінки студент за рішенням комісії виконує роботу за новою темою або перероблює попередню роботу.

Підсумки курсового проектування обговорюються на засіданнях кафедр. Курсові роботи зберігаються на кафедрі протягом одного року, потім списуються та утилізуються в установленому порядку.

Перелік основних посібників, які можуть бути використаними для виконання курсової роботи наведено у *списку рекомендованих літературних джерел*.

7. СПИСОК ДЖЕРЕЛ

Література

1. Аджемоглу Д., Робінсон Дж. Чому нації занепадають / пер. З англ. Олександра Дем'янчука. – 2-ге вид., випр. – К.: Наш формат, 2017. – 440 с.
2. Важинський С. Є., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
3. Власенко Л., Ладанюк А., Кишенько В. Методологія наукових досліджень. Навчальний посібник. – К.: Вид. Ліра-К. 2018. – 352 с.
4. Жук М. В., Бауліна Т. В. Міжнародні стратегії економічного розвитку. Навч. посіб. - К.: Вид. Поливода Л. В. 2006. - 348 с.
5. Задоя Л. О., Білоцерківець В. В., Завгородня О. Р. та ін. Міжнародна стратегія економічного розвитку. Навч. посібник. Дніпропетровськ, 2006.-252 с.
6. Козак Ю. Г., Єхануров Ю. І., Ковалевський В. В. та ін. Міжнародні стратегії економічного розвитку. Навч. посібник. За ред. Ю. Г. Козака, Ю. І. Єханурова, В. В. Ковалевського. - К.: Центр навчальної літератури. - 2005. - 353 с.
7. Кодекс честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» «Ухвалено» Рішенням Вченої ради від 5 квітня 2021 р. (Протокол №4) Розглянуто та схвалено конференцією трудового колективу КПІ ім. Ігоря Сікорського (від 22 квітня 2021 р.) <https://kpi.ua/code>
8. Космічна стратегія та перспективи розвитку країни / В.П. Горбулін // Вісник Національної академії наук України. — 2020. — № 2. — С. 3-10. — укр.
9. Коровій Я. Оцінювання прогресу запровадження інновацій у сільському господарстві задля сталого розвитку регіону Європи і Центральної Азії / Ярослав Коровій // Галицький економічний вісник. — ТНТУ, 2019. — Том 59. — № 4. — С. 112–121.
10. Міжнародна науково-практична конференція "Національні економічні стратегії розвитку в глобальному середовищі", 21 квітня,

2020 року : збірник тез / головний редактор О.П. Степанов ; Міністерство освіти і науки України, Національний авіаційний університет, Посольство Турецької Республіки в Україні [та 10 інших]. Київ : Компринт, 2020.

11. Основи менеджменту: Конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; укладачі: Т.В. Лазоренко, С.О. Пермінова.– Електронні текстові дані (1 файл: 560 КБ). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021. 166 с.
12. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації (2018): Закон України від 17.01.2018 № 67-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#n13>
13. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року: розпорядження; стратегія від 10.07. 2019 № 526-р КМ України - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526>
14. Соціально-економічні аспекти становлення постіндустріального суспільства : монографія / О.М. Варченко, С.В. Кальченко, І.В. Свиноус, І.В. Артімонова, М.І. Ібатулін, Ю.С. Гринчук ; за редакцією О.М. Варченко ; Міністерство освіти і науки України, Білоцерківський національний аграрний університет. Біла Церква : БНАУ, 2020.
15. Спенс М. Нова конвергенція. – К.: Темпора, 2017. – 352с.
16. Стадвелл Д. Чому Азії вдалося. Успіхи і невдачі найдинамічнішого регіону світу \ пер. з анг. Олександра Цехановська. К.: Наш формат, 2017. – 448 с.
17. Шарма Р. Прорывные экономики. В поисках следующего экономического чуда / Ручир Шарма; пер. с англ. О. Медведь. – М.: Манн, Иванов и Фербер, 2013.-352 с.
18. Bilyaze, O. (2022). Strategy of economic development of the state in the conditions of globalization. *Three Seas Economic Journal*, 3(2), 21-28. <https://doi.org/10.30525/2661-5150/2022-2-3>
19. Digital Advent of Ukraine 2020 (“Digital Agenda” – 2020). Conceptual basis (version 1.0). Priority areas, initiatives, projects of “digitalization” of Ukraine by 2020 (2016, December). HITECH office. URL: <https://ucci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>

20. Challenges and prospects for the development of a new economy at global, national, and regional levels : collective monograph / L.B. Barannik, O.M. Vakulchyk, O.V. Kovalenko, L.V. Lysiak [et 6 alia]. Lviv ; Toruń : Liha-Pres, 2020, 181 p.
21. Methodical Toolkit of Strategizing of Innovative Development of Regions on the Principles of Glocalization of Economic Processes : Monograph / Authors: O.A. Iermakova, O.I. Laiko, O.L. Hetman, O.V. Nikishyna, I.A. Tsynaliyevska ; under the scientific editorship O.A. Iermakova. National Academy of Sciences of Ukraine, Institute of Market Problems and Economic&Ecological Research. Odessa : IMPEER NASU, 2019. 54 p.
22. Payne A., Frow P., Steinhoff L., Eggert A., Toward a comprehensive framework of value proposition development: From strategy to implementation, *Industrial Marketing Management*, Volume 87, 2020, Pages 244-255.
23. Stehnei M., Irtysheva I., et al Strategic Priorities and Effectiveness of the Implementation of the State Policy for Sustainable Agricultural Development in Ukraine. *VIEŠOJI POLITIKA IR ADMINISTRAVIMAS PUBLIC POLICY AND ADMINISTRATION* 2019, T. 18, Nr. 2 / 2019, Vol. 18, No 2, p. 194–208
24. Shatz, Howard J., *U.S. International Economic Strategy in a Turbulent World*, RAND Corporation, RR-1521-RC, 2016. As of November 12, 2022: https://www.rand.org/pubs/research_reports/RR1521.html.

Інтернет-ресурси

1. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>
2. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/>
3. Міністерство закордонних справ України URL: <https://mfa.gov.ua/>
4. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text
5. Організація Об'єднаних Націй (ООН). URL: <http://www.un.org/>
6. Asia-Pacific Economic Cooperation (APEC). URL: <http://www.apec.org/>
7. Association of Southeast Asian Nations (ASEAN). URL: <http://www.asean.org/>

8. Bank for International Settlements (BIS). URL: <http://www.bis.org/>
9. Centre for Economic Strategy <https://ces.org.ua/en/>
10. Division on Globalization and Development Strategies
<https://unctad.org/about/organization/division-globalization-and-development-strategies>
11. Economic Co-operation and Development (OECD). URL:
<http://www.oecd.org/>
12. European Central Bank (ECB). URL:
<https://www.ecb.europa.eu/home/html/index.en.html>
13. Financial Stability Board. URL:
<http://www.financialstabilityboard.org>
14. Food and Agriculture Organization (FAO). URL:
<http://www.fao.org/home/en/>
15. International Atomic Energy Agency (IAEA). URL:
<http://www.iaea.org/>
16. International Finance Corporation (IFC). URL:
http://www.ifc.org/wps/wcm/connect/corp_ext_content/ifc_external_corporate_site/home
17. International Fund for Agricultural Development (IFAD). URL:
<http://www.ifad.org/>
18. International Labour Organization (ILO). URL:
<http://www.ilo.org/global/lang-en/index.htm>

ДОДАТКИ

Додаток А

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Факультет менеджменту та маркетингу
Кафедра міжнародної економіки

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Міжнародні стратегії
економічного розвитку»
на тему: «(вказати тему)»

Студента (ки) _____ курсу _____ групи
напряму підготовки _____ 073 «Менеджмент»
освітньої програми «Управління у сфері оборонно-промислового
комплексу» _____
(прізвище та ініціали)

Науковий керівник: наукова ступінь, посада (прізвище, ім'я, по батькові)

м. Київ – 20__ рік

Приклад оформлення плану

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

1.1. Історичні аспекти економічного розвитку Великобританії.

1.2. Характеристика стратегії економічного розвитку Великобританії

Порівняльна характеристика моделі економічного розвитку Великобританії з іншими країнами світу

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

2.1. Оцінка соціально-економічного розвитку Великобританії.

2.2. Структурна та інвестиційно-інноваційна політика

2.3. Проблеми функціонування сучасної стратегії економічного розвитку Великобританії

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

3.1. Проблеми розбудови сучасної економічної стратегії розвитку Великобританії в умовах глобалізації

3.2. Ключові аспекти трансформації національної моделі економічного розвитку Великобританії

3.3. Адаптація стратегії економічного розвитку Великобританії та її застосування для української економіки

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Тематика курсових робіт

1. Особливості стратегій економічного розвитку країн Східної Європи.
2. Особливості стратегій економічного розвитку країн Центральної Європи.
3. Особливості стратегій економічного розвитку країн з транзитивною економікою.
4. Стратегія розвитку ОЕСР.
5. Особливості стратегії економічного розвитку Франції.
6. Стратегія економічного розвитку Росії.
7. Стратегія економічного розвитку КНР.
8. Стратегія економічного розвитку Великої Британії.
9. Стратегія економічного розвитку Сполучених Штатів Америки.
10. Стратегія економічного розвитку Федеративної Республіки Німеччини.
11. Стратегія економічного розвитку Японії.
12. Стратегія економічного розвитку Швейцарії.
13. Стратегія економічного розвитку Швеції.
14. Стратегія економічного розвитку України.
15. Стратегія економічного розвитку Польщі.
16. Стратегія економічного розвитку (вказати країну).
17. Стратегія розвитку (вказати регіональне інтеграційне об'єднання).

Приклад оформлення списку використаних джерел

Позатекстове бібліографічне посилання:

- використовують переважно у наукових виданнях у разі багаторазових посилань на одні й ті самі документи;
- нумерують у межах усього документа або в межах окремих глав, застосовуючи наскрізне нумерування (арабськими цифрами);
- наводять як перелік бібліографічних записів і розміщують наприкінці основного тексту документа або його складника (зазначаючи, наприклад, «Список бібліографічних посилань»);
- повторюють бібліографічні відомості про об'єкт посилання, який згадано в тексті документа.

Таблиця Г.1 Приклади оформлення переліку бібліографічних записів у бібліографічному списку використаної літератури за ДСТУ 8302:2015

Характеристика джерела	Приклад оформлення
При використанні значної частини тексту документу	У тексті: Процес управління та аналіз фінансової діяльності транснаціональних корпорацій наведено у навчальному посібнику «Транснаціональні корпорації» (автори Войтко С. В., Гавриш О. А., Корогодова О. О., Моїсеєнко Т. Є.) [35]. У позатекстовому посиланні: 35. Войтко С. В., Гавриш О. А., Корогодова О. О., Моїсеєнко Т. Є. Транснаціональні корпорації: навч. посіб. Київ, 2016. 208 с.
При згадуванні конкретної частини тексту документу	У тексті: [2, с. 128-129]. У позатекстовому посиланні: 2. Охріменко О. О., Іванова Т. В. Соціальна відповідальність: навч. посіб. Київ: НТУУ «КПІ», 2015. 180 с.

При використанні однієї частини багаточастинного видання	У тексті: [29, т. 1, с. 37-39]. У позатекстовому посиланні: 29. Чухно А. А. Вибрані праці. Київ, ДННУ, 2015. Т. 1. 557 с.
При згадуванні декількох документів у одному посиланні	У тексті: [3, с. 18; 2, с. 45].
При згадуванні декількох документів одного автора у одному посиланні	У тексті: [27]. У позатекстовому посиланні: 27. Кухарук А. Д.: 1) Класифікація та аналіз методів оцінки конкурентоспроможності промислових підприємств / А. Д. Кухарук // Формування ринкових відносин в Україні. 2011. С. 137; 2) Оцінка стабільності формування конкурентних можливостей поліграфічних підприємств. А. Д. Кухарук // Формування ринкових відносин в Україні. 2012. С. 212.
При посиланні на електронний ресурс	У тексті: [84]. У позатекстовому посиланні: 84. Герасимчук В. Г. Лідерство у світовій економіці: від «G7» до «E7» // Економічний вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". 2013. №10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evntukpi_2013_10_14 (дата звернення: 20.09.2017).* *довгу електронну адресу можна переносити на наступний рядок. У цьому разі останнім у першому рядку має бути знак «навскісна риска» («/») Якщо електронний ресурс має унікальний ідентифікатор DOI (Digital Object Identifier — Ідентифікатор цифрового об'єкта) або інший постійний ідентифікатор, замість електронної адреси цього ресурсу рекомендовано зазначати його ідентифікатор.
При посиланні на архівний документ	У тексті: [13]. У позатекстовому посиланні: 13. ЦДНТА України. Ф. Р-72. Оп. 2. К. 1 -272. Од. зб. 1. 10 арк.

Приклади наукового стилю

Вступні фрази у наукових текстах

Це дослідження присвячене темі (проблемі, питанню) ...

Дослідження являє собою узагальнення (виклад, опис, аналіз, огляд) ...

У дослідженні йдеться про (оцінку, аналіз, виклад, опис, узагальнення),
представлена точка зору ...

Стаття ділиться на ..., починається з ..., закінчується ..., складається з ...

Сутність проблем зводиться до того, щоб ...

Наша основна (головна) мета (завдання) полягає (складається) в тому, щоб ...

Огляд літератури

Автор зачіпає (ставить, висвітлює) такі проблеми ...

Автор зупиняється на наступних проблемах (питаннях, фактах) ...

Праця автора стосується наступних проблем (питань, фактів) ...

Сутність проблеми зводиться до ... (полягає в ...).

Автор наводить (підводить нас) до висновку (висновку),
робить висновок (висновок), підводить підсумок (говорить, стверджує) ...

Автор каже, аналізує, характеризує, розкриває, (недоліки, суперечності,
сутність), розбирає, описує, називає, формулює, висуває (гіпотезу, питання),
висловлює припущення, зупиняється, стосується, зазначає, підкреслює,
виділяє (особливе, спеціальне) увагу, стверджує, доводить ...

Автор вважає, вважає, стоїть на точці зору, дотримується точки зору,
відстоює (розділяє) точку зору ...

Автор порівнює, зіставляє, протиставляє ...

Автор погоджується (згоден), заперечує, суперечить, сперечається, спростовує, полемізує, критикує, розходиться в поглядах, висуває (призводить) заперечення, аргументи, докази ...

Автор посилається, спирається, виходить, ілюструє, наводить приклад, цитує, обґрунтовує, має на увазі; пояснює це тим, що; бачить причину цього в тому, що ...

За словами ..., автор писав (відзначав, вважав) ..., як стверджує автор (повідомляє, вважає) ...

Оцінювання роботи

Основна (головна) цінність роботи (складається, полягає) в ...

Перевагою (недоліком) роботи є ...

До переваг (недоліків) роботи відносяться ...

Заслуга автора полягає (полягає) в тому, що ...

Робота має велике (теоретичне, практичне) значення.

З теоретичної (практичної) точки зору важливо ...

Не можна (не) годитися з, викликає заперечення (сумніви), не зовсім ясно (спірно, вимагає дискусії) ...

Бажано (корисно, доцільно) було б ...

Основна частина

По перше по друге по третє ...

Основне, (саме) головне, основна теза ..., найбільш важливим є, істотно, істота (чого) становить ...

Звернемо увагу на ..., істотно те, що ...

Слід зазначити (врахувати) ...

Як правило, зазвичай, в більшості випадків, частіше за все, характерно, типово, найбільш поширений ...

Звернемо увагу, серед (чого), зауважимо, що стосується, слід виділити, необхідно підкреслити, підкреслимо.

Крім того, при цьому, додамо, слід додати ...

На додачу до всього вищезгаданого...

Одночасно, поряд з тим, ідентичне явище являє собою ...

Один з ... це ... зокрема, один з ... виступає ...

Водночас, з одного боку, з іншого боку, навпаки, в свою чергу, в зв'язку з цим аналогічним чином, для порівняння візьмемо ...

Загалом, одним словом, отже, таким чином, в результаті, узагальнюючи ...

Все уже сказане означає те, що ...

Ілюструємо це положення, в якості ілюстрації використовуємо ..., в застосуванні до ..., ... демонструємо прикладом

Точніше, інакше кажучи, краще сказати, так би мовити; Ясно що..., а саме, іншими словами, в іншій термінології ...

Навіть, тільки лише, особливо, саме в цьому, тут, найбільш помітний, підкреслимо ...

По-моєму, я вважаю (гадаю), як ми спробували показати; думається, що ..., на наш погляд, беремо сміливість стверджувати, ми вважаємо за краще говорити, автор вважає, на нашу думку, (глибокому) переконання ...

Заключна частина

Сутність вищевикладеного зводиться до ...

На закінчення слід сказати (зазначити, підкреслити, зупинитися над) ...

Висновок носить ... характер ...

Зі сказаного раніше випливає ...

На закінчення, нарешті, в останню чергу ...

Додаток Ж

Зразок оформлення формули

$$\left(\frac{P}{E}\right)_i = a_0 + a_1 g_i + a_2 dp_i + a_3 IR_i + u_i, \quad (1.3)$$

- де $(P/E)_i$ – коефіцієнт «кратне прибутку» для компанії i ;
 g_i – наростаюча швидкість приросту основних засобів
за попередні роки для компанії i ;
 dp_i – коефіцієнт виплати дивідендів компанії i ;
 IR_i – процентні платежі;
 u_i – коригуючий коефіцієнт.